

Petr Neužil

V hlavní roli srdce

Povídky
a deníky
kardiologa

≡ KNIHA ZLIN

V hlavní roli srdce

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.knihazlin.cz
www.albatrosmedia.cz

 KNIHA ZLIN

Petr Neužil

V hlavní roli srdce – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2022

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

 ALBATROS MEDIA

© Petr Nežil, 2022
Illustrations © Tomáš Bím, 2022
Layout © Jan Kafka, 2022

ISBN tištěné verze 978-80-7662-438-2
ISBN e-knihy 978-80-7662-441-2 (1. zveřejnění, 2022) (epub)
ISBN e-knihy 978-80-7662-442-9 (1. zveřejnění, 2022) (mobi)
ISBN e-knihy 978-80-7662-440-5 (1. zveřejnění, 2022) (ePDF)

Petr Neužil

V hlavní roli srdce

*„Milovaný Petře, to se Ti ta práce daří,
když Tě Tvoji spolupracovníci a my všichni
pacoši máme tak rádi a obdivujeme Tě!“*

Iva Janžurová

Tuto velmi osobní zpověď věnuji především svojí úžasně ženě Ivaně a celé mojí rodině, která mě vždy bezvýhradně podporuje a umravňuje mě. Věnuji ji tuto knihu s vědomím, že překračuji tabu ochrany soukromí naší rodiny, ale přesto jsem přesvědčen, že tato výpověď je potřebným svědectvím vychýlené doby, svědectvím osobního i kolektivního úsilí o pokračování mise v objevování nových cest a nových obzorů. Této době navzdory. Stejně tak ji věnuji své sestřenici Blance, která mě inspiruje úžasnou vůlí nevzdávat se! A samozřejmě i všem svým pacientům a přátelům.

Petr Neuzil

Proč se píšou deníky

Naše prd'ácké životy plynou v rámci současného všudypřítomného nárokového blahobytu jen tak, jakoby mimochodem. Žijeme, jako bychom nikdy neměli zemřít.

Čas nám zde vyměřený nám přitom nezadržitelně uniká mezi prsty a věčně nám neutkví ani na rozšířených zornicích našich očí, které nám ty naše krásné životy vytrvale fotografují. Tak jako to na každém rohu posedle fotografujeme mobilními telefony. Podívá se pak ale vůbec někdo na to, co nafotil? To ostatní, co prožijeme, kromě prchavých obrázků, se zachytí nejspíše jen v našich nedokonalých vzpomínkách. A naše vzpomínky zpracují čas v prožitcích asi tak jako sardinky do plechovek. Naskládají tu časoposloupnost našeho bytí, jako se kostičky lega poskládají k sobě, občas nám tam nesedí sem tam nějaká barva nebo tvar. Uloží ty zážitky ve vzpomínkových závitech hezky hlavičkami k sobě, aby zabraly co nejméně místa, aby ho čelní laloky našich mozků tak nějak nejdřív natrávily, a pak ho jako v bavlnci uložily do svého trezoru povolených paměťových senzorů, tak jako jsou uloženy zlaté rezervy našich peněžních měn, snad aby naše vzpomínky byly prakticky nedobytné. Jako jsou nedobytné všechny poklady světa. Vzpomínky posléze totiž ty naše křehké životní osudy obrousí jako kamenné oblázky, během milionu let leštění a cídění, a z mořského dna se stane vyprahlá souš, která už ani nepamatuje, že byla kdysi dávno pokryta nekončícím mořem.

Oblázky paměť nemají, ale mají tvar, který jim nadělil čas. A čas prostě neumíme uchopit, neumíme mu porozumět, musíme jen a jen tolerovat, že tu s námi je, aby nám ukrajoval vteřiny, minuty, hodiny a dny nám vylosované doby, kdy probíhají donekonečna se opakující biologické recyklace našich buněčných procesů. Z tohoto koktejlu našich možná ledabyly probíhajících myšlenkových pochodů, našeho vědomí a snad ještě lépe nevybíravého podvědomí,

pomocí kterého se vlastně nevědomky snažíme utvářet svůj život přijatelnějším a produktivnějším, se občas vyklube nějaká ta geniální myšlenka přetrvávající generace. A orazítkuje svoji vyvolenou stopu v sociálním kolotoči, kterému říkáme odkaz lidstva. Náš dennodenní 4D rozměr je tedy snad jen pouhým odrazem nebo proměnnou hodnotou nám svěřeného času.

Kdyby tak každý z nás měl ten nádherný dar od Boha a uměl si svůj život pozastavit v té nejnádhernější chvíli, v takové, kdy si každý z nás říká: „... teď už to nemůže být krásnější!“

Svůj vlastní život ale neumíme jednoduše zastavit, ideálně právě a jenom v té přenádherné chvíli, kdy prožíváme nejkrásnější momenty plné rozkoše. Dokázat zastavit čas by se sakra vyplatilo, abychom si v něm pak mohli v klidu číst, jako pročítáme náhodně nalezené staré časopisy nebo dávno zapomenuté knihy. Umíme ale poznat tu pravou chvíli, tu, která je dychtivá a nenasycná, kdy náš prožitek je vrcholný? Ani já svůj vlastní život neumím sám zmapovat, zakreslit na mapu jako svoje nově nabyté území, jako nový světadíl, který jsem právě celkem náhodou objevili.

Mám od svého dětství vrozenou potřebu běh svého času dokumentovat, i když nedokonale, jen ve zkratkách a v náznacích. Dokonce v mém starém psacím stole, který se mnou po dobu mého celého života putuje. Je to stůl, který mi od mých dvanácti let dává mohutnou inspiraci. Stačí si za něj jen sednout a už to ve mně všechno bublá a dychtí. Usedám k němu s pocitem vlastního ukotvení. V nějakých dvanácti letech jsem ho dostal od svého tatínka, který ho dovezl ze Žižkova od doktora Cieslara. Ten u něj někdy během první republiky vystudoval medicínu. Tatínek měl možná představu, že já u něj také něco vystuduji. Takže přistál ve vršovickém bytě a já jsem s ním prožil základní školu, gympl a málem i vejšku, ale to už jsme se stěhovali do Krče. A stůl musel jít se mnou, jak jsme na sebe byli

navázání. Ale stěhovat ho, to je fakt pecka, je z masivního dřeva a těžký tedy je. Ani nevím jak, protože jsem ho nikdy nevážil. No a z Krče, když jsem se oženil, musel zpátky do Vršovic a po nějakých deseti letech jsme se stěhovali do Stodůlek. Vůbec nechápu, jak ho ti chlapi v té řadovce dostali do prvního patra. Ten stůl je pro mě symbolem domova, mého tvůrčího vypětí, mojí vnitřní stability, u něj jsem také začal psát svůj první deník, napsal jsem první povídku i první přednášku i první odborný článek. Proto také asi uschovávám psané záznamy mého pubertálního deníku, který jsem si dokonce psal hůlkovým písmem, protože jsem věděl, že to po sobě ani já sám nepřečtu. Abych si mapoval svoje city, svoje touhy, svoje prožité chvíle proher i vítězství, tak jsem si prostě psal a psal na čtverečkovaný papír všechny ty věty a věděl jsem, že to nejspíš nikdy nikdo nebude ani číst, ale co kdyby náhodou? Tak proto to úhledné, pečlivě vykreslené hůlkové písmo. Mohu to snad připodobnit k vrozené srdeční vadě, genetické deformaci mých chromozomů, které se v revoltě spikly a odmítly poslušnost účastnit se mitotického dělení, kódovat messenger RNA tak, aby přepis DNA byl na pohled dokonalý. Ale já prostě dokonalý nejsem, proto si hýčkám potřebu sám sebe přesvědčovat, že dějinné procesy kolem mne prošly a zanechaly ve mně hmatatelnou stopu.

Tu potřebu mapovat sám sebe a svoji duši jsem hodně vnímal, už když jsem dospíval. Touha zaznamenat sebe sama byla tak silná, že jsem dokonce každý den byl schopen zachytit – na tom čtverečkováném papíře v notesu, který jsem osobně zakoupil v papírnictví u nás ve Vršovcích v zatačce u spořitelny. Nedělal jsem to snad ani tak proto, že bych to okoukal ze starých filmů, kdy si deničky psávala děvčata z lepších rodin nebo rozervaní mladíci, nevybouření v kalhotách. Byl to nutkavý pocit, nutkání téměř existencionální, zachytit ty pro mě v té době úžasné momenty právě prožívaného života, etapy, kterými jsem ne

procházel, kterými jsem spíše letěl jako tryskáč, které byly pro mě tak nové, a tak vzrušující. Citově vypjaté prchavé chvílky vzrušení i nekončící chvíle postpubertálních traumat, která tak zásadně rozhodovala o mém dalším osudu. Ty všechny chvílky, když teď zpětně pročítám zápisy z toho čtverečkováného papíru, ožívají, jsou tak čerstvé, jako bych je prožíval teď, jsou jako právě rozmražená ryba, která ještě zatřepe ploutvemi.

Jsou to oživé obrazy, v těch úhledných čtverečcích nacházím podvědomí mé časem nezměněné mysli. Nemluví snad ani o pravdě, kterou bych tam chtěl najít, stejně jako si nejsem jist špetkou blahodárné lži, kterou bych zušlechtil tu kterou vzpomínku. Skutečné obrazy tam vůbec nehledám. Hledám tam záznamy svých pocitů. Cítím mezi stránkami dokonce i vůni tehdejší doby, tehdejšího papíru a náplní propisek, se kterými jsem to prožíval. Čínské pero. Relikvie dokonalosti.

A při tom listování svým prožitým „já“ jsem se jen tak mimoděk zamyslel nad tím, co vlastně dneska všichni s těmi myšlenkami dělají. Jsou fetišizace těch všemožných snímků z mobilu včetně uveřejnění oběda anebo nových šatů na sociálních sítích jakýmsi novodobým deníkem? Dá se z těch nasekaných obrázků vyčíst totéž, co člověk zaznamená perem či klávesnicí počítače? Píše si dneska vůbec někdo nějaké svoje, třeba jen intimní deníky? Je tahle doba jiná jen tím, že nemáme čas na prožitky? Spokojíme se s přítomností, která nás naplní pocitem rozkoše a tradá! Proč si zbůhdarma namáhat mozek a prohrabávat se ve vzpomínkách, které chceme stůj, co stůj zaznamenat, a to nejlépe a nejpřesněji tak, jak se udály, anebo je zkrášlit a okořenit tak, jako se dochucuje dobré jídlo? Tak proč tedy dnes, v době sociálního zešílení, kdy si fotíme na mobil možná už jen to svoje vlastní jídlo, seskok s padákem, nekonečnou sérii obrázků našich dětiček s plínkou a bez plínky anebo snad vlastní genitálie, vůbec nevyfotíme pouličního hráče

na harmoniku opřeného o zídku na Karlově mostě, slunce schovávající se nesměle za jednu z věží Hradčan? Záznamy bez myšlenek. Poprava romantismu. Ta dáma z lepší společnosti někdy tak z doby rokoka vlastně neměla mobilní telefon nebo tablet, prostě si někam potřebovala zapsat, jak na ni dýchnul nějaký elegantní muž a ona si náhle představovala po dobu následujících deseti let, jak ho miluje, a uvažovala, kdy ho vlastně bude smět oslovit. (Kdyby se tedy zrovna nejednalo o Boženu Němcovou, která se nad tím oslovováním asi moc nerozpakovala.) Ta představa doby, kdy ulízaný gymnaziální studentík u třpytivé hladiny pomalu tekoucí řeky vyznával city své první lásce a pak si to běžel zapsat na půdičku do notesu? Možná, kdyby tehdy byly smartphony, tak bychom možná neměli Máchův *Máj* anebo Šrámkův *Měsíc nad řekou*. Nesmíme rezignovat ani v této přetechnizované době, kdy se to kolem hemží cloudy a matrixem, kdy je náš život nabitý útržky našich textovek na něco ušlechtilě duchovně plnohodnotného. Do SMS zpráv svoje životy nenapěchujeme. Muchluji se představou, že se jednou vrátím do té poklidné doby, kdy vyjít si za Prahu, řekněme do Kunratic, byl výlet na celou neděli, cesta do Karlových Varů byla neskutečná romantika a kdy se pobyt na jižní Moravě rovnal exotice Bahamských ostrovů. A dojet do Vídně! No to bylo něco, když byl někdo na učení ve Vídni. Pamatuji si na vyprávění v naší rodině, kdy se probírala kdejaká túra ve Vysokých Tatrách a ostatní se stále dokola bavili o tom, jakou šli stezkou a přes které sedlo a jak se jmenovaly všechny ty chaty kolem. Já si nepamatuji ani to, co jsem viděl v Krkonoších, nepamatuji se, jak se jmenoval hotel z naší poslední dovolené, natož abych znal jméno ulice, kde jsme parkovali. Prostě tyto věci si buď zapíšu a pak je znám, anebo je nezapíšu a pak pro mě neexistují. Stejně jako když si blbě napíšu anamnézu, tedy možná lépe řečeno průběh choroby svého pacienta, a pak nejen že nevím, jak se jmenuje, ale ani nevím, s čím se tu léčí. Ale když to

mám hezky napsané, s tou krásnou posloupností, když si vychutnávám čtením před pacientem detaily jeho stonání v těch nejněžnějších peripetiích, pak ho obvykle omračuji trefnými dotazy a přehledem, jako by se on sám v tom povídání našel. Takže chorobopisy a ambulantní záznamy, to jsou takové deníky o pacientech, ve kterých je všechny poznávám.

Kdybychom tak uměli zachytit nějaký obrázek přímo s tím prožitkem, analýzou, komentářem, ke kterému bychom se pak mohli vracet a umělá inteligence (artificial intelligence „AI“) by nám ho pak pomohla třídit a vyložit, tedy moderně okomentovat. A tak, jak bychom stárli, tak by nám ten samý obrázkový dokument adaptovala myšlenkově k době, do které jsme se prožili. Tak bychom docílili dokonalé modernizace naší mysli.

Ten můj opravdový deník mám stále schovaný ve svém úžasně starém psacím stole. Mám tam zachycené svoje osobní historické okamžiky, jsou tam i běžné chvíle obyčejných dní. Nečtu ho vůbec často, spíše velmi vzácně, ale vím, že se k němu mohu kdykoliv vracet. Mohu se kochat těmi chvílemi a být mile i nemile překvapován, čeho všeho jsem byl schopen, třeba jako když jsme na motorce JAWA 350 vjeli do naší jídelny na gymnázium Vítězná pláň. Rozhodně to není nudné čtení.

Nevím, jestli za to může tato nová doba, vždyť nikdy, až do teď, jsme nebyli tak veřejně vystaveni konfrontaci se svým vlastním já. Co je skutečné a co neskutečné, jestli obстоjím sám před sebou, když nebudu mít výstup na twitteru nebo instáči, co je to vlastně úspěch a neúspěch, je můj život skutečný nebo se odehrává prakticky virtuálně na ZOOMu, dosáhli jsme Matrix podoby programovaných bytostí? Umělá socializace lidí se pod tlakem odeznívající pandemie ještě více prohloubila, lidé se sice dostali na sociální média, ale ve skutečnosti byli uzavřeni v ulitách svých šnečích domečků, individualita, naše dogmata o udržitelnosti

z posledních let se začala neudržitelně hroutit pod tlakem pandemických výzev, jako když do sehraného hodinového strojku pšoukne lehký vánek větru. Začali jsme tápat a jistoty, které jsme znevažovali, najednou přestávaly existovat. Jak to, že nejde jít do hospody? Jak to, že nejde letět do Egypta? Jak to, že nemůžu na konferenci? Jak to, že nemůžu jet na chalupu? Jak to, že nemůžu... jít nakoupit? Začali jsme si poprvé zvykat na výjimečné stavy, omezení všedního dne, jaké tu nemělo obdoby, a v tom jsme se museli učit žít tak nějak za běhu. Banální blaho přestalo být banální a udržet si zdravý rozum nebylo zrovna jednoduché.

Ta doba se určitě vytratí, vyvane, ale než se tak stane, je možné se z ní poučit? Je možné zaznamenat něco, co se nám, doufám, zanedlouho vytratí z mysli? Naučili jsme se za tu dobu běžně používat spoustu nových odborných termínů, jako je pandemie, infuze s monoklonálními protilátkami, očkování rekombinantní vakcínou, zjistili jsme, co je to ECMO a že to zachraňuje lidi, ale také, že lidé prostě umírají a že se všechno nedá naučit z googlu. Proto se píšou deníky, abychom na tu dobu nezapomněli a jednou vůbec věděli, jak se nám v tom žilo. Takže deník...

Redakční poznámka

Pro zachování autenticity přinášíme deníkové záznamy autora v původní podobě. Provedla jsem pouze nejnutnější úpravy syntaktické, částečně stylistické a pravopisné. Odchytky od normy tvarosloví či užití výrazů obecné češtiny nechť jsou chápány jako příznaky autorova osobitého stylu.

Irena Tatíčková, redaktorka

2020

ÚTERÝ 8. 12.

Celý den se těším jako malé dítě na dlouho odkládanou večeři. První, po vlekoucí se době podzimního stanného práva. Tady by asi byla vhodná přece jenom korektura tohoto emocemi vyhroceného označení, tak tedy zde je oprava: Přesnější výraz pro vládní opatření je nouzový stav, jehož právní rozměr mi zůstává stále utajen, jeho vyhlásování a prodlužování, no v tom mám úplný hokej, ale prostě tady je. A proč ne stanné právo, asi by nebylo fér srovnávat tahle pandemická opatření rovnou s heydrichiádou před osmdesáti lety, ale virus nacismu ani diktatury nezvládnou protiepidemická opatření. Všechno je teď v té covidové době úplně jiné, takové zjhlé. Nikdo neví pořádně, co dělat, kam se může a nemůže chodit, do kolika se kde může být a v kolik to jako vlastně musíme chodit z práce. A proto vždy u sebe v aktovce nosím papír, který jsem si sám podepsal, kterým si potvrzuji, že pracuji v Nemocnici Na Homolce a že jezdím třeba kolem desáté večer domů, nebo i později, a to tedy v době, kdy je zákaz vycházení. Nevím ani, jak by mě někdo kontroloval. A koho by třeba jen před rokem napadlo, že vůbec někdy bude hrozit zákaz vycházení. Nicméně, když už je ten zákaz vycházení, mohlo by být povinné i zatemnění, takové ty klasické černé chrániče z druhé světové, které zakrývaly reflektory

automobilů, tedy měly tam jen onu tenkou horizontální škvíru. To bylo přece za Němců běžné jako ochrana proti vyzrazení cílů při hrozícím bombardování, anebo ještě lépe, mohli bychom mít každá rodina v kuchyni tu cedulku: „Poslech zahraničního rozhlasu se trestá smrtí“ a v hospodě pak: „Politické rozhovory jsou zakázány“. Obě tyhle cedule máme na chalupě jako relikvie. To by fakt asi pomohlo, tedy celoplošná obrana proti bombardování pseudo informacemi. To probíhá skutečně po celé planetě. Ale k tomu zákazu vycházení, zatím se mě ani městští, ani státní policisté nikdy nesnažili zastavit a kontrolovat, tedy alespoň v Praze. Tak tedy dnes jsou restaurace otevřené ještě do 22:00 hodin. Ale pozor, zítra to už bude jen do 20:00 hodin a to bude fakt pecka to stihnout v pracovní den.

Chceme si to užít, tak jdeme na večeři do naší oblíbené restaurace Portfolio, je to naproti Masaryčce, myslím nádraží, a je to dost dobrá restaurace. Jsme domluveni s Chudárkovými a může nás tam být jenom... nevím... vlastně jenom čtyři. Tak jdeme čtyři. Víc nás tam asi ani nesmí být, tedy u jednoho stolu. V létě jsme byli ještě naprosto nekontrolovatelně rozverní, nyní celí natěšení sedíme a vychutnáváme si vynikající servis a je to poslední večer, kdy můžeme jíst fantastickou rybu a pít k tomu kombinaci italských vín až do deseti večer. Po dlouhé době jsem konečně v restauraci, užívám si každou chvíli, nicméně po dlouhé době a na dlouhou dobu do deseti večer. Zítra už to bude jen do osmi a bůh ví, jestli to nezavřou úplně.

S Hynkem se bavíme o situaci v České televizi, chválím Dana Stacha. Jde o velkého profíka, jednoho z největších v současném portfoliu (nikoliv v Portfolio restaurant) spíkrů – moderátorů ČT. A ke všemu má smysl pro humor, je přímý, vzdělaný, vždy výborně připravený a skromný. Mám hodně rád úspěšné lidi, kteří si ten úspěch vydobyli svým umem. Prostě mám přirozenou úctu k profesionálům a těm, které lze bez nadsázky nazvat perfekcionisty. Sám bych jím chtěl být. Byli jsme u Dana Stacha v jeho pořadu *Hyde Park Civilizace* s mým kolegou a kamarádem Američanem Vivkem Reddym teď koncem září v době již přituhující eskalace onemocnění, ke které došlo po létě, kdy lidi i vláda všechno pustili k vodě, jako by nic nehrozilo. Mluvili jsme na přeskáčku o současné medicíně a arytmiologii, tedy diagnostice a léčbě poruch rytmu a ten pořad měl úžasnou odezvu. Sedlo nám to tam, ale hlavně Dan Stach ten pořad udělal takovým, jaký byl. Mluvili jsme o potřebě vývoje nových technologií v kardiologii a přitom jsme museli vysvětlit základní principy, aby diváci vůbec pochopili, o čem mluvíme. A to ještě v angličtině a já se svým klasickým chrapotem... Tak se to snad povedlo. Dostal jsem od Hynka druhou knihu, výcuc hostů z pořadu *Hyde Park Civilizace*. Večeře byla úžasná, výborná obsluha a já jsem si po dlouhé době užíval takhle dobrou restauraci. Jakmile člověk něco nemůže nebo nesmí, pak teprve ocení, když to je vůbec dostupné. „Jaký smysl má to omezení restaurací do osmi večer? Je v tom nějaký rozdíl, když tady lidi

budou v těch čtyřech sedět do deseti?“ ptáme se vrchního číšníka a on krčí rameny. My krčíme také rameny a všichni koukají na mě, protože jsem doktor. Vnímám jejich tázavé pohledy: „Ale já jsem kardiolog, nikoliv infekcionista, epidemiolog, virolog, mikrobiolog, ba ani hygienik. Ale intuitivně vám odpovím, že nevíím a že to nechápu.“

Vlastně to nechápe nikdo. Na konci večera voláme Uber a při nefungující aplikaci v mém mobilu pak Bolt. Taxíkem jsme už nejeli prakticky půl roku. Vlastně jenom v září, když jsme měli s našimi kamarády Františkem a Zbyňkem výjezd na Vltavě ve člunu Zbyňkova syna Petra, který tam má hausbót. To byla tedy sakra romantika. Tehdy bylo nádherné počasí a oba břehy Vltavy jsme ještě zachytili v záplavě slunce, než začalo zapadat. Náplavka byla z obou stran plná lidí a nám bylo jasné, i když jsme nikdo nebyl infekcionista, epidemiolog, virolog, mikrobiolog, hygienik (moje žena je právnička), že bude průser, že to bude covid jako bombardování Drážďan. A koncem září 2020 už byl, to jsme byli s Vivkem právě v tom *Hyde Parku* na čtyřiadvacítce! Jo a mimochodem, prakticky nikdo nepoznal, že to bylo předtočené, taková jsou to profici!

Leadless kardiostimulátor

ČTVRTEK 10. 12.

Dneska má přiletět Chris Hubbard. Další Američan cestující do Čech na speciální pozvání, které jsme dostali díky dynastii ministrů zdravotnictví – prvním byl Adam Vojtěch, ale pak následovali ještě další jeho nástupci. Nicméně jejich aparát se neměnil, takže úředníci už věděli, u kterých dveří a kdy zaklepat. Během (ne)úspěšné periody boje s koronavirem jsme tedy vystřídali tři ministry. Proč je to ale důležité? No to je úplně jednoduché, nemohl jsem vzdát zaběhnutý plán vědeckých programů, každý měsíc se opakující s železnou pravidelností už dvacet let. To byl můj boj! Boj za normalitu procesů, za to, že nerezignuji na naši vědeckou spolupráci, a to, že nám tento program vydržel i v těchto těžkých dobách, je nutné považovat za malý zázrak. Doba nebyla nakloněna normálním plánovaným výkonům, natož nějakému zkoumání. Doba, kdy se v médiích od rána nemluví o ničem jiném než o koronaviru, ukazují se jeho chapadélka a počet zemřelých za jeden den, jako když byla válka Severu proti Jihu, vlastně Jihu proti Severu. Tehdy se vždycky na vrata radnice v každém americkém městě psalo, kolik je padlejších v boji. (Z toho pak vlastně vzniklo známé OK, tedy něco, co je velmi dobré a vlastně to není nic jiného než „nulový počet mrtvých“,

tedy 0 killed – ve zkratce OK.) My jsme se ale zdaleka ještě nepřiblížili té optimální situaci OK – 0 killed. Nápad, že po krátkém přerušení Vívkova cestování na Homolku náš program obnovíme, přišel vlastně v době, kdy počet hospitalizovaných začal mírně klesat, a já jsem si řekl, že by bylo potřeba zase pokračovat v naší spolupráci. Jenže jedinou cestou k tomu bylo získat speciální pozvání ministra zdravotnictví a to ještě potvrzené velvyslancem ČR ve Spojených státech amerických. Poslal

Naše prdácké životy plynou v rámci současného všudypřítomného nárokového blahobytu jen tak, jakoby mimochodem. Žijeme, jako bychom nikdy neměli zemřít.

jsem tedy jednou večer velmi zdvořilou ESEMESKU ministru zdravotnictví a on mi obratem odepsal, že by to možné bylo a co pro to máme udělat. Náš koordinátor kardiocentra Na Homolce Filip Cízner se s velkou vervou pustil do řešení tohoto problému a začátkem července jsme měli v ruce oba dokumenty. Velmi nám k tomu také pomohl Rudolf Jindrák, někdejší velvyslanec ČR v Německu, u kterého jsme začátkem devadesátých let byli s manželkou v Mnichově, když byl čerstvě konzulem. A to byl tedy skutečně vyvedený výlet. Možná, kdybychom tehdy nejeli do Mnichova, tak bychom tyhle dokumenty v životě nebyli schopni získat. Takže všichni ti odborníci, naši kolegové, by se mohli leda klouzat na ledě a my bychom museli rezignovat na vývoj technologií, přeloženo do češtiny:

Celý ten mezinárodní výzkum bychom si s přehledem mohli tak akorát nabouchat do trenek! Kolem páté odpoledne zavolał Chris, že jeho letadlo úspěšně dosedlo v Praze na Ruzyni. „Did you get any troubles to pass borders?“ ptal jsem se ho. „With these papers all officers thought I am very VIP person, so I am now in Marriott.“ Byl už čtvrtek, to znamená, že restaurace měly otevřeno jen do osmi večer. „Chris, I got reservation since 6.00 p.m. in Portfolio, so we have only 2 hours for diner.“ Udělal jsem rezervaci ve stejné restauraci, protože mě nic jiného nenapadlo než zase Portfolio, a je to hlavně kousek od Marriottu, prakticky za rohem. „That’s great!“ a šli jsme zase do Portfolia. V rouškách. A Chris mi říkal, že v úterý měla jeho třicetiletá dcera operaci vrozené srdeční vady, operovali jí aortální chlopeň. Na naše poměry neskutečné, pouštěli ji do hotelu druhý den po operaci, byla operovaná shodou náhod v Mount Sinai Heart Center v New Yorku – tam jezdím za Vivkem, tedy když zrovna můžu. Teď tedy už dva roky nemůžu. Byl jsem skutečně překvapený, že Chris vůbec přiletěl. Ale to jsou prostě Američani, byl to velmi důležitý program, u kterého byl Chris Hubbard již před devíti lety, kdy zakládali start-up o patnácti lidech a dali světu na frak s vývojem prvního intrakardiálního stimulatoru. A já jsem měl na příští týden připravených deset pacientů na implantaci nové generace těchto leadless stimulatorů, jejichž název pořád ještě neumíme ani pořádně přeložit do češtiny. Tak prostě přiletět musel, když ještě ke všemu má to pozvání od ministra.

Večeře je svižná, neustále si děláme z něčeho legraci, pořád si nandáváme a pak zase odkládáme ústenky. Číšníci se smějí, protože si mě pamatují z úterka. Koukáme na hodinky a stíháme to přesně do osmi, to už si bereme kabáty a já se jdu s Chrisem podívat, jak vypadá Marriott po rekonstrukci.

PÁTEK 11. 12.

Přes Frankfurt přiletěl Vivek, na dva dny. Hned v poledne byl na Hybridním sále připravený program perkutánní – katetrizační plastiky trojcípé chlopně. Program jsme kvůli „koronáči“ zastavili před rokem, vlastně jsme ho nedělali už téměř dva roky. Jedna z technik, kdy kardiologie zasahuje do tradičních kardiochirurgických operačních zákroků. Stažení úponů trojcípé chlopně, která nedomyká, tedy její cípy nedoléhají k sobě a to znamená, že část krve z pravé komory neteče vpřed – tedy do plic – a vrací se zpět do pravé síně. To pak představuje zátěž pro žilní návrat k srdci a u nemocného se začnou projevovat pravostranné známky selhávání krevního oběhu. Zavádíme kanylu do hluboké krční žíly (*vena jugularis interna*) a prstencem deseti prstových bodců se v určitý moment vystřelí do vazivového úponu – prstence – trojcípé chlopně a velmi silný vlasec, který je protažen přes všech dvacet kotev, pak v druhé době dokáže stáhnout rozšířený průměr trikuspidálního prstence, a tím dojde k zlepšení, tedy normalizaci funkce chlopně s tím, že cípy začnou domýkat a k žádnému zpětnému toku do pravé síně nedochází.

Tedy nemělo by. Po dvouhodinovém snažení, kdy pod kontrolou jícnové echokardiografie (ultrazvuková sonda je zavedená obdobně jako při endoskopickém vyšetřování žaludku do jícnu), se snažíme docílit přesné polohy tohoto nastřelovacího systému. Přesnost musí mít úchytku maximálně v jednotkách milimetrů, tak po dvou hodinách, kdy nejsme schopni docílit těsného kontaktu těchto kotev se srdeční tkání, celý výkon vzdáváme! Důkladnou analýzou po výkonu zjišťujeme, že přesná měření různě formátovaných zobrazení chlopně na CT (počítačová tomografie) neodpovídala a prstenec chlopně byl v průměru větší než maximální rozměr dostupného zaváděcího zařízení.

SOBOTA 12. 12.

Dneska, tedy v sobotu, jsme ještě vystříhli nový systém pro punkci perikardiální dutiny speciálním atraumatickým systémem, to je pro případ, kdy se potřebujeme bez kardiochirurga dostat do prostoru osrdečníku, tedy do prostoru, který vytváří blána kolem srdce. Vnější stěna srdce po ní lehce klouže, je tam minimální množství přirozené tekutiny, tedy prakticky žádný prostor, žádná skulinka, a my potřebujeme v určitých případech do tohoto prostoru dostat katetr nebo endoskop tak, abychom snížili riziko poškození srdeční stěny, tedy laicky řečeno propíchnutí srdeční stěny. Skutečně by mohlo jít o jeden z nejvychytenějších přístupů pro intervenční kardiologii. Zvláště pro mapování a eliminaci

ložisek komorových arytmii potřebujeme přístup k zevní stěně srdce, a tedy bezpečný systém, kterým provedeme jednoduše a rychle punkci a zavedeme instrumentárium do intraperikardiálního prostoru, tedy mezi ten inkriminovaný obal srdce a srdeční stěnu. Tenhle decentní zaváděcí systém pomůže vytvořit diskrétní mikroseparaci, mikrovak – prostor, do kterého můžeme bezpečně zasunout jehlu a skrz jehlu zavést zaváděcí drát, který pak slouží k postupnému bezpečnému – , tedy atraumatickému zavedení katetru přímo do perikardiální dutiny. Bez větších problémů jsme tento přístup provedli v případě dvou pacientů, a to velmi bezpečně, včetně přenosu obrazu do Států. Tahle on-line komunikace a monitorace výkonů nám moc pomáhá zvláště teď, v covidové době totální izolace. Kamarádi z TV company z Brna, Zdeněk Kopřiva a jeho partička, se vždycky nastěhují na den, dva na sál a jsou naprosto spolehliví. Tedy co se kvality týká. Mohli by se už ale konečně naučit trochu víc anglicky, když jsem se to naučil i já... Místo toho mě Zdeněk vždycky tak urputně přesvědčuje, jaké má výborné moravské červené víno, přímo ze svého sklípku, a já mu vždycky kontruju, že na Moravě prostě nelze vymachat žádné dobré, ba co dím, vynikající červené odrůdy vína. Moje žena Ivana je během těchto mezinárodních výkonů vlastně spokojená, když večere v restauraci nemohou být déle než do osmi. Hlásím, že na sále končíme brzo a padáme na věcu. A to je jistě v dohledu doba, kdy je zavřou úplně, tak to přijdu domů hodně brzo, tedy když se nezasekneme v práci

kriticky dlouho. Vívěk bydlí provizorně u Anděla, protože jeho tradiční hotel Savoy je v době pandemie teď před Vánocemi 2020 pro hosty zavřený. Tak tedy jdeme s Vívkem a Chrisem na večeři. Zase do osmi a zase do Portfolia. Z nedostatku intelektu už si asi neumím ani vymyslet jinou restauraci. Číšníci mi při odchodu dávají prezent v papírové tašce. „Co to je?“ ptám se v rozpacích, vypadá to jako bomba, no a je to bomba: „To je Prosecco, abyste mohli oslavit ty vaše projekty, co tu děláte,“ říká vedoucí restaurace a já se směju. „Nikdo jiný než vy tu letos třikrát v jednom týdnu ještě nebyl,“ směje se on a já už vím, že až dopadne natáčení toho Nanostimu dobře, tak to otvíráme! Cítím se úžasně, jako skutečný rekordman.

NEDĚLE 13. 12.

Večer máme u Petra Chmely ve velmi limitované edici předvánoční koncert našeho kamaráda Jaroslava Svěceného v prostorách jeho mystického hudebního studia DOUPĚ. Tedy přesně ji řečeno ve velmi limitovaném počtu deseti osob má koncert v jedné z několika úchvatných místností hudebního muzea, které je vlastně jakousi kulisou jeho hudebního klubu. Celý večer je velmi příjemný a mám po celou dobu takový pocit, že už už bychom se mohli nadýchnout, ale ono to pořád nejde. Taková lehká reminiscence na poslední koncert pod širým nebem zde, to tu byla Marie Rottrová, a právě našeho houslového mistra pak Petr ještě představil po koncertě jako takovou krásnou hudební ochutnávku. Petr s manželkou Pavlou

se před Vánocemi chystají tradičně přemístit do Barcelony, a tak se na delší dobu vidíme naposledy, nejméně pro tento rok. Koncert mě nadchnul, Jaroslav byl uchvácen zpětnou vazbou, umělci byli v posledním roce zvyklí vystupovat před prázdným hledištěm a nikdo tedy netleskal.

„Je to velký nezvyk, neslyšet potlesk, když dozní poslední tóny hudby,“ posteskl si, ale my jsme tleskali, jako by nás tam byla celá stovka. Věděl jsem, že to bude asi poslední kulturní zážitek tohoto infekčního roku.

PONDĚLÍ 14. 12.

Dnes po dlouhé době máme naplánovaný experiment v laboratoři na Albertově. Zavádění intrakardiálního stimulátoru NANOSTIM LCP 2. generace. Používáme zcela odlišný zaváděcí katetr, včetně vlastního stimulátoru, tedy jeho kapsle. Je to něco podobného jako nosná raketa Apollo – to je zaváděcí katetr, na jehož konci je kardiostimulátor a ten se po kontaktu a zachycení do stěny pravé komory srdeční oddělí od nosné rakety, to je ta vlastní kosmická loď, chcete-li kosmický modul. Pokud jsou parametry stimulace, tedy jeho funkce, správné, odděluje se a zůstává pak napevno přichycen k srdeční stěně. Trénujeme to celý den, znovu a znovu, zkusíme i zachycení již naimplantované stimulační kapsle do extrakčního katetru a vyjmutí již implantovaného bezdrátového kardiostimulátoru ven z těla. To se také daří, i když zjišťujeme, že po určitém počtu

ohnutí katetru se klička, která má pevně držet úchopový element stimulační kapsle, lehce vyvlíkně a neumožňuje pevný úchop a možnost antirotační a bezpečného vyjmutí. To bude impuls k další technologické úpravě.

V poledne přichází Tereza Stárková, redaktorka ČT, specialista na zdravotnictví, se kterou jsme se už dlouho domlouvali na tohle téma z experimentální laboratoře. Jen tak mi lehce probleskne hlavou první reportáž z experimentu, když jsme zaváděli před třinácti

Dokázat zastavit čas by se sakra vyplatilo, abychom si v něm pak mohli v klidu číst, jako pročítáme náhodně nalezené staré časopisy nebo dávno zapomenuté knihy. Umíme ale poznat tu pravou chvíli, tu, která je dychtivá a nenasytná, kdy náš prožitek je vrcholný?

lety tréninkové středisko na katetrizační robotickou techniku provádění ablací. To byla moje první z vrhu zdravotnických „repařek“ Markéta Hýlová-Šenkýřová. Tereza přišla se sympatickým kameramanem a Mikuláš Mlček a já jsme připraveni na reportáž s nosným tématem: „Jak je důležitá experimentální medicína pro klinickou praxi a vývoj nových technologií“. Citlivé téma, protože ochránci zvířat v leckterých zemích Evropy považují tyto pokusy se zvířaty za neetické. My se snažíme o to, aby veřejnost chápala nutnost preklinického zkoušení a nezbytnost vývoje technologií pro záchranu lidských životů. A lidský život má přece vysokou hodnotu, která je jen těžko vyčíslitelná. Jde o hodnotu,

kteřá je z ekonomického pohledu stanovitelná a samozřejmě v každé zemi má jinou hodnotu, jedná se o „value of a statistical life“ (VSL). A v USA se pohybuje kolem 9 až 10 milionů dolarů za jeden lidský život. Zajímavé je, že v Austrálii nebo na Novém Zélandě je ta cena dvakrát nižší, vůbec bych nerad hodnotil cenu lidského života u nás, téma, které jsem diskutoval tak zhruba před pěti lety pro pojišťovnu Nationale Nederlanden. Někdy se uvádí 1,2 milionu za jeden rok kvalitního života, někdy 20 milionů Kč. Ale kolem a kolem je to prakticky jedno, protože zaměňujeme pojmy hodnota života a cena života. Ta hodnota, ta je pro mě absolutní. Naší hlavní snahou je lidské životy ochraňovat, prodlužovat a zkvalitňovat. To bychom v případě zvířecího experimentu popírali nutnost pójídat maso domácích zvířat, která taky umírají proto, abychom my přežili. Repka neboli reportáž samotná šla skvěle, s Terezou už se hodně známe a víme, co každý od toho druhého může očekávat, a tuhle reportáž jsme spolu plánovali prakticky přes rok a teď by se vysílala koncem roku. „To jsem ale zvědavý a budu asi trošku nervózní! Aby nám to tak, jako tady v Animal Labu, šlo také u pacientů. A kdyby u jednoho, ale hned u deseti!“ Bylo pondělí, v úterý se ještě mělo pokračovat na Albertově a ve středu jsme startovali naostro Na Homolce. S Terezou jsme domluveni, že přijde raději ve čtvrtek, co kdyby nastal nečekaný problém a my hned ve středu museli řešit nějaké trable. A slušně řečeno, byl bych také míň připosranej. Uff, to je slovo, ale je to pravda!

ÚTERÝ 15. 12.

Tak to jsem si myslel, že mám v pondělí deset pacientů! Dva z nich byli během pondělka covid pozitivní a dva byli kvůli kontaktu s osobou s covid onemocněním odesláni do karantény. Zbývalo mi nějakých šest nemocných. A to ten Chris letěl až z Chicaga a ještě ty všechny dokumenty od našich úřadů a teď co! Hned jsem začal s náborovou kampaní, kontaktoval jsem svoje kamarády po ambulancích a nemocnicích a všichni nadějní lékaři z našeho oddělení začali intenzivně obtelefonovávat toto zdravotnická zařízení. A ejhle, do středy jsme šli opět s deseti pacienty! Ještě jsme se museli domluvit s kolegyní Danou z firmy Abbott, která má studie na starosti, a tedy aby noví pacienti skutečně nebyli zase z nějakých zbytečných důvodů vyřazeni. A hlavně jsem všem sestrám a doktorům zakázal s pacienty mluvit, dokud jim principy provádění leadless stimulace v případě systému Aveir VR nevysvětlím sám.

STŘEDA 16. 12.

Tak přichází ten super leadless den, série kýžených pacientů, kandidátů nových leadless stimulatorů. Po dlouhé době něco naprosto nového, takže mám právo být lehce nervózní. Zatím bylo pouze nějakých šest pacientů implantováno v Kanadě a to je vše. A my jich máme ambici během tří týdnů implantovat dvacet, což je náš strop. Dohromady jich má být 210, a pokud to dobře dopadne, začnou se zase asi po dvou letech normálně implantovat. V práci jsem byl brzo, bohatě před sedmou

ráno, abych nenechal nic náhodě. Jak jsem přišel na oddělení, mohl jsem si oddechnout, tři z prvních pěti pacientů, kteří dnes byli na řadě, jsou už na oddělení a byli otestováni jako covid negativní. Uff. Tak uvidíme dál. Kolem osmé se na náš sál postupně trousí technici od firmy Abbott z Německa, Itálie, Španělska, Velké Británie vedení Chrisem, tátou tohoto stimulátoru. Ti všichni prošli tréninkem na Albertově, tak teď to má být naostro. V rámci všech opatření, co teď souvisejí s covidem-19, nechci pustit na sál víc jak dva firemní techniky, ale oni překvapivě nemají kecy a jsou v naprosté pohodě. Pacientka už je na stole a já chci větší sterilní stolek, aby se ten dlouhatánskej zavadeč pro stimulátor na ten stolek vešel. Vzali jsme si ho z hybridu, a tak jdeme na to. Naše holky na mě poznají, že jsem přece jen lehce nervózní, ale já si to nepřipouštím. Výkon začínáme s Honzou Petřů. Vždycky se cítím mnohem klidnější a holky, tedy naše sestřičky, které od rána vnímají, jak jsem nervózní, mě uklidňují. Chápu, že jsem nervózní asi zbytečně, když to na Albáči v Animal Labu tak dobře všechno šlo, ale u těchto výkonů nikdy nevíte. Pocit odpovědnosti je veliký, zvláště když vnímáte, že na každém pacientovi záleží a že ho nesmíte ohrozit jakoukoliv zbytečnou komplikací. Jasně, jak říkají Američani: Shit happens, i běžné výkony mohou mít komplikace, jenže já žádnou komplikaci nechci připustit! Honza Petřů je pro mě něco jako tranquilizer, aniž bych musel požídat jakékoliv léky, naprosto mě vyklidní. Jsem na něm docela závislej a on to asi ví. U prvního pacienta jde všechno

jako po másle, zavaděč jde zavést prakticky sám, pak musíme připojit zaváděcí katetr k vlastnímu stimulátoru, i to jde lehce. Připadám si jako Neil Armstrong nikoliv při přistání na Měsíc, ale když musel spojit lunární modul s Apollem, tedy přesněji mateřskou lodí Columbia. Já si musím také vyzkoušet říditelnost katetru, následně překrytí krytkou, tedy plastickou čepičkou, abychom nezaškobrtli o cévní stěnu při jeho zavádění. Stimulátorek má totiž velmi diskrétní úponovou spirálku, která má

Proč tedy dnes, v době sociálního šílenství, kdy si fotíme na mobil možná už jen to svoje vlastní jídlo, seskok s padákem, nekonečnou sérii obrázků našich dětiček s plínkou a bez plínky anebo snad vlastní genitálie, vůbec nevyfotíme pouličního hráče na harmoniku opřeného o zídku na Karlově mostě, slunce schovávající se nesměle za jednu z věží Hradčan?

aktivní schopnost stimulace a nesmí se poničit, dokud ji nedostaneme do kontaktu se srdeční stěnou pravé komory. S použitím kontroly angiografického, tedy rentgenového přístroje, pomocí jeho navigace procházíme postupně přes dolní dutou žílu a pravou předsíň, následně přes trojcípou chlopu do pravé komory. A jsme tam. Teď už jen ukotvit přístroj, změřit parametry a uvolnit stimulátor. Rotujeme pod přísnou kontrolou rentgenu – na válečku přístroje je šipka, která nám to krásně ukazuje –, a jak otáčíme, tak to tak hezky tiká, jako když máte moment na GOLA klíči: „klik, klik, klik...“

Chris mě okřikuje: „It’s too much fast.“ Říkám si pro sebe: Zklidni se, dělám to krásně pomalu, pomalejc to ani nedovedu! Uděláme 1,5 otočky a Chris říká: „One more click! ... aaaand ... this is okay. Let’s go tug test – flexion.“ Jasně, povoluji úpon katetru, stimulátor je na stěně pravé komory, pouze dva tenké drátky ho spojují s vodicím katetrem, mačkám páčku ohybu a na rentgenu se váleček stimulátoru krásně hýbe a drží ve stejném místě, to je to nejpodstatnější... Můžeme měřit parametry: „Can we start measurements?“ A tak měříme, ukazujeme si křivku proudu „z poškození“, tedy traumatickou reakci buňky při stimulaci. Tuhle informaci jsme ještě nikdy neměli a na obrazovce ještě nikdy předtím neviděli. Pak kontrola snímání elektrického signálu v místě úponu přístroje, pak ještě stimulační práh – to je v podstatě všechno Ohmův zákon, no a nakonec už můžeme celou tu nádheru uvolnit! „Pull a knob to see red,“ říká Chris. Uvolňuji bílý knoflík na konci katetru, táhnu to silou, abych viděl červený indikátor, a pak udělám pět pidi otoček a chytnu madlo katetru, které je již volné, protože stimulátor sedí stabilně ve své pozici, a já teď už mohu stáhnout katetr zpět. Kolem potlesk! A velkej: „Congratulations to all of you!“ Cítím velkou úlevu. A pak takhle ještě uděláme další čtyři pacienty a dneska máme hotovo! Šlo to skvěle, naprosto bezchybně. Chris chce na večeri, kterou ale z jasných důvodů nestíháme. Tento týden už budou zavírat restaurace úplně. Domů ještě nejdu, je sedm večer, ale dneska se fakt mám chuť vyspat.

ČTVRTEK 17. 12.

A zase nám ráno odpadl jeden pacient na leadless pro pozitivitu na covid! Naprosto příšerné, ale máme zase náhradníka! Dneska to samý, akorát že s Českou televizí a pak Český rozhlas do pořadu *Experiment*. Tak to je ve spojení s Albertovem velmi příhodné, hahaha! Tereza přichází s kameramanem na devátou. Dělán kafe: „Máme nejlepší na Homolce.“ No jasně že, kávovar Miele, to je bomba a stálo to majlant! A u nás na sálové kuchyňce zase chci ukázat tu svoji výstavu kradených espresso hrnků na kafe. Moje žena mě ujišťuje, že je to pouhý přestupek, ale v mém případě to je přestupek nepřijatelný: „Představ si, že tě budou popotahovat po magistrátu a budeš muset platit veřejně pokutu!“ Koukám na ni, že to jako za to stojí, ale samozřejmě ji nemohu přesvědčit. Občas musí člověk dělat některé věci trošku bezhlavě. Kameramana jsem viděl už na Albertově, trošku se mi už pletou, nebo je to někdo jiný, než ten, kterého znám? Na Homolce ještě nebyl. Kolik ta Česká televize má vůbec ve zpravodajství nasazených kameramanů? Nebo je tam taková fluktuace? A to mají ty kamery čím dál tím lehčí... a na Primě v Prima CNN už dokonce mají kamery, které jsou ovládány intuitivně a bez lidské obsluhy, něco jako Tesla má autonomní řízení a můžete u toho pít kafe... Kávu pijeme s Terezou a já říkám tomu kameramanovi: „A když jsem tam přinesl ten vzorek leadless stimulátoru, tak ho ta kamera v CNN nemohla pořádně zaostřit!“ Dopijíme kafe za neustálého pobíhání a povídání: „Tak rychle se oblíct a jedeme, pacientka je už na stole!“ Při výkonu Terezce

něco pořád povídám a hlídám kameramana, aby točil to, co je zajímavé a důležité pro výkon. Ono v tom krátkém šotu, který z toho pak půjde ven, toho bude jen zlomek, ale ať se to má z čeho nastříhat. Zavádění jde opět hladce, jsme v pravé komoře a provádíme fixaci, zase ty otočky: „No more than 1,5.“ Jasně, pak testování parametrů a jako na potvoru před Terezou nejsou dobré! Tak ven s tím a dáváme to do jiného místa pravé komory, lehce výše a přesně na přepážku komor. A teď je to už OK! Sláva, čekáme ještě na stabilizaci parametrů. Jasně. Pod 1 V při 0,4 milisekundách, to není vůbec špatný! Tereza je nadšená, že to viděla od píky, tedy od toho experimentu až po prvního jejího pacienta. „Tak výborně,“ říká, „teď už jen tu větu, že díky testování na biomodelu a mnoha ověřováním v preklinickém prostředí bychom to takhle jednoduše nemohli implantovat.“ Jdu do kamery, opakuju tu větu, ale nějak se mi to nelíbí. „Terezko, můžu znova?“ Jasně že můžu, a tak si dávám záležet a jsem teď razantnější. Jóóó, teď to jde, i Tereza je spokojená a ptá se: „A jak ty, Petře, jseš spokojenej?“ Koukám se na ni jako na svatej obrázek: „Já? No strašně moc, i toho svého Chrise tady mám, díky pozvání pana ministra, to bys v té reportáži taky mohla zmínit, že nebyť jeho a velvyslance v USA, tak bychom to nemohli dělat. Je to super pocit!“ A to tedy nelžu. „Nezapomeňte, že tu mám Prosecco za frekventní účast při večerech v restauraci Portfolio!“ Tereza nevěří, ale Majka přináší lahev a plastické bílé kalíšky! Je tu spousta lidí, tak každý dostane tak 0,5 cm bublinek na dno, ale o to nejde, stejně nesmíme pít v práci! Všichni

máme velkou radost. Uděláme čtyři pacienty a dost. No a zítra mám zase fořr, protože ráno máme ještě staronový projekt: Remodelace levé komory a aneurysmektomie v rámci studie pro FDA – Food and Drug Administration, tedy obdoba českého SÚKL – Státní Ústav pro Kontrolu Léčiv. No a jak je to slovensky? No to nám může znít poněkud komicky. SÚKL. Hahaha! Máme tým z Evropy, jednoho Anglána Tesee, pak Němce, Itala a dva Čechy jako monitory. S leadlessem musím být hotov do tří odpoledne, protože už se plánuje koordinační schůzka, kde probíráme zítřejšího pacienta, detaily výkonu. Doufám, že zítra budeme hotovi do jedenácti, protože pak bychom mohli mít další čtyři pacienty s Nanostimem, a Chris musí v šest večer odletět do Londýna. Během čtyřiceti minut je jasné, že asi víme, co budeme zítra na hybridním sále dělat. Budu jako tradičně s Ivošem Skalským, naším šéfem kardiochirurgie, který tu sice dneska není, ale on je velmi šikovný a nepochybují, že to zítra dotáhneme – až na to, že jsme tenhle výkon nedělali skoro dva roky. Prakticky stejně jako u „Nanáčů“, ty stály čtyři roky! Zítra musíme začít strašně brzo, návoz pacienta na 6:30 hodin a v půl osmý už chci mít vypreparované okno k levé komoře a jugulární žilou zavádět první kotvu!

PÁTEK 18. 12.

Začínáme přesně. Na Hybridním sále je spousta lidí. Jako by ani nebyl žádný covid, žádná pandemie, žádný globální problém, je to prostě jako za starých časů. Všichni jsou

soustředění na výkon. Jak jednoduché. Sálém protéká šílená spousta lidí, ani nevím, kdo je za co zodpovědný, snažíme se upamatovat, jak jsme měli před lety organizované sterlní stolky, polohujeme pacienta jako před těmi dvěma roky. Velkou výhodou je, že jsme těch výkonů udělali skutečně celosvětově nejvíc, a tak nám zůstala dostatečná paměťová stopa.

Chirurgové včetně Ivoše Skalského a Angličana Teseho jsou na levé straně hrudníku pacienta a my s německým kolegou prakticky obkročmo na pravé straně u krku nemocného, současně ovládáme rentgenové rameno a začínáme.

Principem je se potkat v pravé srdeční komoře, já se speciálním katetrem s třemi očky číhám na propich jehlou, což provádí chirurgové přes volnou stěnu levé komory. Propichují dutinu stahující se levé komory až k přepážce a přes tuhou část pohnfarktové jizvy pronikají přes stěnu přepážky do pravé komory. Mým úkolem je navigovat rentgen a úhel, pod jakým projdou těmi všemi strukturami, aby se pak trefili mezi očka nastraženého katetru. Když se to konečně podaří, provlíkáme ocelové lanko přes volnou stěnu srdce až do našeho vstupu do hluboké krční žíly, abychom mohli z obou stran zavést pevné stahovací kotvy. Nakonec zavádíme tři páry stahovacích kotev a to nám umožňuje krásné odstranění nehybné části levé komory tak, že se finální velikost levé komory významně zmenší a její zbylý segment pak má výrazně lepší stažlivost. Cílem je zlepšit výkonnost nemocného, to pak, doufáme, uvidíme s prodlevou po výkonu. Po dvou a půl hodinách se nám daří stáhnout všechny části

výdutě levé komory a výkon ukončujeme. Všichni si oddechnou a já konečně mohu pelášit dodělat ty nemocné indikované k implantaci posledních čtyř leadless kardiostimulátorů. To se povede dokončit zhruba kolem čtvrté hodiny odpoledne, takže Chris s přehledem stíhá svoje letadlo do Londýna. Pak se ještě v kuchyňce u sálu scházíme s týmem, provádějícím remodelaci levé komory. Ve stísněné, ale překrásné kuchyňce, kde máme ty všechny „přemístěné“ espresso hrnky, horlivě diskutujeme a probíráme, jestli jsme mohli ovlivnit následnou nedomykavost trojcípé chlopně, tedy alespoň docílit jejího výrazného snížení. To je totiž vždycky sázka do loterie, když mají nemocní již dlouhou dobu před výkonem v pravé komoře implantovanou defibrilační elektrodu, která naléhá na aparát trojcípé chlopně, a při stažení kotvou za komorovou přepážku dojde k deformaci průběhu této elektrody. Právě změna tvaru pravé komory po stažení aneurysmatu kotvami může nepříznivě ovlivnit domykání, tedy přilnutí všech cípů trojcípé chlopně. Ve finále totiž může dojít ke zvýšení míry nepropustnosti této chlopně. Protože kontrolní jícnová echokardiografie ukazuje přece jen ne tak drobnou poruchu funkce této chlopně s mírným „podfukováním“ (tedy část krve se vrací zpět z pravé srdeční komory do pravé síně), uvažujeme o možném odstranění této elektrody v druhé době. Nicméně alespoň polovina kolegů, kteří umí vyhodnotit echokardiografický obrázek trojcípé chlopně, hodnotí poruchu jako nevýznamnou s tím, že ukáže až klinický vývoj.

Loučím se s Chrisem se slibem, že zbývajících devět pacientů zaimplantujeme v lednu, po svátcích. Kdo ale mohl předpokládat, že během tří dnů zavedeme jedenáct leadless Aveir VR? Jdu domů poměrně pozdě, v devět večer mi Chris volá, že už je v Londýně, a já jsem už tou dobou doma. Jemu odlítá letadlo do New Yorku brzo ráno, a tak pozdravujeme navzájem svoje rodiny a přeji mu, aby rekonvalescence Ami, jeho dcery, probíhala zdárně. „Peter, have a rest during weekend!“ Má pravdu, jsem trošku zežabenej po tomhle ostrém týdnu...

Večer mi ještě stačí zavolat Tereza Stárková z ČT, že reportáž o experimentální medicíně bude určitě v hlavních zprávách, a to nejspíše mezi svátky. Říkáme si, že je stejně dobré, jak jsme to zvládli, je to společný nápad, který jsme měli za lubem udělat už před více než rokem, ale to byl barák Fyziologického ústavu na Albáči pořád předmětem rozsáhlé rekonstrukce. Víkend vypouštím, ani nevím, co budu dělat. Možná spát.

Vánoce 2020

PONDĚLÍ 21. 12.

Je poslední pondělí před Vánoce, a já mám tedy i poslední kardiologickou ambulanci na Homolce. Odpoledne jsme chtěli alespoň v minimalizované podobě napodobit naši oblíbenou vánoční besídku arytmiologické

skupiny v prostorách kardiostimulační ambulance, ale protože je spousta práce, tak jsme to letos i kvůli všem nástrahám rizik přenosu koronaviru odflákli. Mně to tedy moc nevadilo, měl jsem domluvenou návštěvu, kdy múza mého dospívání, Zuzana, původně Tautermannová, přichází odpoledne na dlouho odkládané pití kávy, a já tedy rozdělávám svoji „kempingovou“ sestavu v pracovním a připravuji kapsle do Nespresso kávovaru. Jsem vlastně pyšný, že jsme měli zcela jistě první Nespresso kávovar na baráku, takový ten krásný kulaťoučký bobek, který nám ještě na chalupě beztréstně funguje. Během pití kávy jí podepisuji knihu. Ve vzduchu je spousta otazníků a nezodpovězených otázek, ale oba víme, že naše pubertální vzplanutí nebylo jen tak něco ledabylého. S odstupem času to oba vnímáme jako velmi inspirativní. Hrajeme si lehce s myšlenkou, co by bylo, kdybychom zůstali spolu, oba víme, že to nebylo možné, ale je nám u toho vzpomínání příjemně.

ÚTERÝ 22. 12.

V poledne jdu na návštěvu k Ireně Storové, tedy právoplatné ředitelce SÚKL. Známe se ještě z doby, kdy působila jako šéfová lékárny na Homolce. Řešíme spoustu věcí, naštěstí už má celkem čas, obdivuji, jak i v této velmi angažované a náročné pozici má svůj neskutečný smysl pro nadhled, a rozhovor s ní je úžasně bezbariérový. Mluvíme i o vakcíně, velká story, i ona potvrzuje, že ji přivezou 26. prosince, a 27. prosince se